

ORDO IURIS
Cywilizacja

Źródła, założenia i mechanizmy doktryny „mowy nienawiści”

5 konsekwencji penalizacji „mowy nienawiści”

Ideologia, z której wyrasta teoria „mowy nienawiści”

Produkt ideologii wale
(teoria krytyczna + postmodernizm + tożsamość grupowa), a dokładniej jednego z jej nurtów: **Critical Race Theory**, która kwestionuje same podstawy porządku liberalnego, w tym teorię równości, rozumowanie prawne, oświeceniowy racjonalizm i neutralne zasady prawa konstytucyjnego

Wzorczy „tolerancja represyjna”
Herbert Marcuse
Zakłada ona nietolerancję, cenzurę oraz dyskryminację wobec wszystkich, co niezgodne z doktryną mniejszości. Oznacza **nietolerancję wobec ruchów prawicowych** i tolerancję wobec ruchów lewicowych.

Postępowanie życia społecznego w kategoriach relacji władzy między walczącymi ze sobą grupami i obsesyjne skoncentrowanie na kilku wybranych grupach społecznych uznanych za „nowy proletariat”, który zbiera stary ład społeczny

Cenzura

1

Thumi debaty publicznej obejmując znacznie więcej zachowań niż te, którym zwolennicy podniesienia kultury debaty publicznej chcieli przeciwdziałać. Tworząc szereg mechanizmów permanentnego śledzenia, zgłaszania, nękania i karania za rzekome twierdzenia i opinie krytyczne wobec wybranych grup, pozwalając na stigmatyzację i eliminowanie wybranych poglądów bez konieczności uzasadniania swoich racji

Nieokreśloność

Widoczna już na poziomie negatywnych definicji wykładających dołecę posunięta dowolność i brak jakiegokolwiek obiektywnych kryteriów. Nadaje to jej cechy tzw. „kolej orszniów”, tj. słów hasła, tak pojęmych, że mogących oznaczać niemal cokolwiek

Ideologizacja

2

Jest prototypem do naprzewierzenia ideologicznych kursów, warsztatów, szkoleń, programów (re)edukacyjnych

Negacja znaczenia prawdy

3

Przewodzi do kwestionowania znaczenia prawdziwości stwierdzeń. Wykazanie zgodności stawianej tezy z rzeczywistością traci jakiegokolwiek znaczenie

Projekt ustawy z 2024 roku

Kodeks karny w art. 119 k.k., art. 256 k.k. i art. 257 k.k. (w konsekwencji ratyfikowano konwencję międzynarodową z 1966 r.) zakazuje stosowania przemocy, nawoływania do nienawiści i zieważania osób ze względu na ich: a) przynależność narodową, etniczną, rasową, b) wyznanie bądź bezwyznanowość. Projekt ustawy z 2024 r. przewidujący sankcje karne za „mowę nienawiści” zakłada rozszerzenie tego katalogu o: **orientację seksualną, tożsamość płciową, płeć, niepełnosprawność i wiek**.

„Mowa nienawiści” a przemoc

Nie ma prostego związku przyczynowo-skutkowego. Teza, jakoby „mowa nienawiści” prowadziła do przemocy, a między nimi zachodził prosty związek przyczynowo-skutkowy, nie znajduje potwierdzenia ani w historii, ani w badaniach naukowych.

Tzw. piramida Alportta jest manipulacją

Odwrócenie moralności

4
Stanowi narzędzie zmiany ocen moralnych wybranych praktyk i zjawisk społecznych poprzez uznanie skierowanego wobec nich sprzeciwu za wyraz „nienawiści”

Tyrania

5
Stanowi wejście na równię pochyłą eskalujących ograniczeń, sankcji i inwigilacji

Napastnicy Cechy „mowy nienawiści”

Selektywność

„Nie każde „niewiństwo” wypowiedzi ma być „mową nienawiści”, ale tylko taka, która odnosi się do selektywnie wybranych grup, które kwestionują normy lub dążą do rozchwiania w takich wymiarach ludzkiej egzystencji jak rodzina, płeć, seksualność czy wspólnota narodowa

Stronniczość

Organizacje walczące z „mową nienawiści” wykazują dołecę posunięta stronniczość, i podwójne standardy – ignorują lub wspierają agresję słowną (i fizyczną) wobec jednej strony sporu, a piktują krytyczne opinie wobec drugiej

Słowa, za które oskarżano o „mowę nienawiści”

- „Muzułmanie we Francji „awadają nas ze nos” i „szkoczą nasz kraj” – Brigitte Bardot, Francja
  - Nauczanie, że istnieją tylko dwie płcie: męska i żeńska – nauczyciel biologii, Hiszpania
  - Cytowanie Biblii podczas debaty na temat małżeństwa i rodziny – biskup, Szwajcaria
  - „Istnieją szeroko dostępne dane pokazujące związki między gwałtami w Szwecji a liczbą migrantów z Bliskiego Wschodu” – lokalny polityk, Szwecja
- Wg aktywistów LGBT homofobiczne mowa nienawiści jest**
- Postrzeganie zgwałconych politycznych LGBT jako nieuczestników winy okarżonego o „nowożytność” wina nienawiści” oraz posiadanie „niewłaściwych” publikacji.
  - Przekazywanie o broku dyskryminacji gejów i lesbijek
  - Przeświadczenie, że osoby homoseksualne postępują nieetycznie i dopuszczają się przemy

Walka z wolnością słowa - aspekt historyczny

1948	1954	1966	1971	1976	1999	2009	2016	2022	2024
Intensywne zabiegi o wprowadzenie zakazu propagowania „nienawiści” Związek Radziecki rozpoczął już podczas prac nad Powszechną Deklaracją Praw Człowieka	Wydanie książki Gordona Allporta, „The nature of prejudice”, wiele lat później instrumentalnie wykorzystywanej do uzasadnienia koncepcji rasowej „piramidy Allporta”	Trwająca prace nad Międzynarodową Konwencją w sprawie Eliminacji wszelkich form dyskryminacji rasowej	Sąd Najwyższy USA w sprawie Cohen v. California uznał, że zadaniem rządu nie jest dokonywanie „pernych na zasadach moralnych rozstrzygnięć”	Wynik ETPCz w sprawie Handyside przeciwko W. Brytanii: wolność słowa rozciąga się na wszystkie rodzaje wypowiedzi wyrażających opinie, idee albo informacje, niezależnie od ich treści	ETPCz po raz pierwszy używa zwrotu „mowa nienawiści” w sprawie Sinek przeciw Turcji	ETPCz uznało, że „mowa nienawiści” można zakazywać nawet wtedy, gdy nie towarzyszy jej żadne dotrzygnięcie niedzielnictwa przemocy	Komisja Europejska i korporacje Big Tech podpisują „Kodeks postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w Internecie”	W Irlandii rozpoczęto się prace nad Criminal Justice Bill 2022. Projekt przewiduje deminimowanie winy okarżonego o „nowożytność” wina nienawiści” oraz posiadanie „niewłaściwych” publikacji.	Parlament Europejski i Rada zgadzają się na ustronie „mowy nienawiści” za tzw. przestępstwo umyślne. Brakuje tylko jednorodnej zgody Rady UE, czyli wszystkich państw członkowskich.
1945	1950	1960	1970	1975	1990	2000	2010	2020	2025
Podczas gdy kraje zachodnie pryncypalnie bronią wolności słowa, kraje bloku komunistycznego zajmują pozycję przeciwną	1948	1966	1970	1975	1989	2011	2021	2024	2025
		Krajem komunistycznym udaje się upiścić w art. 4 Konwencji podpisanie „wielkiej propagandy” i „usprawiedliwić” czy popierać „nienawiść”	między wartościowymi a obciążającymi wypowiedziami, ponieważ jest to „zrzeczenie i wylu” i z tego względu w znacznej mierze pozostawiona jednostce	Prof. Mai Matsuda, autoidentyfikująca się jako „jakodmieszka aktywistka” (activist scholar), po raz pierwszy pouszyła się pojęciem „mowa nienawiści”	Lewica zgłosiła w Sejmie pierwszy (i dotychczasowy) do dzisiaj projekt ustawy wprowadzającej sankcje karne za „mowę nienawiści” ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową	Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustronie „mowy nienawiści” za tzw. przestępstwo umyślne (jakie m.in. terroryzm czy handlu bronią)	W UE wchodzi w życie Akt o usługach cyfrowych przewidujący surowe kary dla partii społeczno-demokratycznych za niewywiązywanie się z obowiązku ograniczania zawiązków lub usuwania „mowy nienawiści” lub „dezinformacji”		